

Prodej předmětu leasingu a přiměřenost ceny

Při prodeji předmětu leasingu je vždy nutno posuzovat přiměřenost ceny, za níž byl předmět leasingu realizován, protože jinak by důsledky obchodní neobratnosti, nebo dokonce zlého úmyslu leasingového pronajímatele při prodeji předmětu leasingu zcela bezdůvodně dopadly na leasingového nájemce.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 3926/2008, ze dne 24.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Č. L., a.s., zastoupené JUDr. R. M., advokátem, proti žalované K. s.r.o., zastoupené Mgr. P. G., o zaplacení 440.246,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 45 Cm 210/2006, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. června 2008, č. j. 2 Cmo 124/2007-78, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. června 2008, č. j. 2 Cmo 124/2007-78 a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. března 2007, č. j. 45 Cm 210/2006-49, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. března 2007, č. j. 45 Cm 210/2006-49 uložil žalované zaplatit žalobkyni 440.246,- Kč s úroky z prodlení ve smluvené výši (výrok I.) a náhradu nákladů řízení (výrok II.), v řízení, v němž žalobkyně tuto částku požadovala po žalované z titulu konečného vypořádání leasingových smluv ze dne 15. listopadu 2002 (dále jen „první smlouva“), a ze dne 24. července 2002 (dále jen „druhá smlouva“), kde předmětem leasingu byla vozidla G. F. T. (návěs) a S. P. (tahač). Podle jeho závěru pokud nedílnou součástí obou smluv byly všeobecné smluvní podmínky žalobkyně, v nichž bylo ujednáno pro případ ukončení smlouvy výpovědí žalobkyně, že žalovaná je povinna uspokojit nároky žalobkyně uvedené pod bodem 4.4.4., a to mimo jiné b/ náklady spojené s odebráním, skladováním, oceněním, dalším prodejem a zákonným pojištěním předmětu leasingu a f/ ztrátu z prodeje ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou předmětu leasingu ke dni zániku smlouvy určenou podle platných předpisů o dani z příjmu a dosaženou prodejní cenou bez daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), jsou nároky žalobkyně vyčíslené z první smlouvy částkou ve výši 138.288,- Kč a z druhé smlouvy částkou ve výši 301.958,- Kč, jejichž důvodnost vyplývá z výsledků provedeného dokazování, oprávněné. Neakceptoval procesní obranu žalované, která jednak namítala s poukazem na znalecké posudky, jež si dala vypracovat, a jejichž závěry jsou v zásadním rozporu se závěry znaleckých posudků o ceně vozidel předložených žalobkyní, že cena, za níž byla vozidla prodána, je nepřiměřeně nízká a neodpovídala jejich obecné ceně, jednak že vozidla žalobkyni odevzdala dobrovolně a nebylo proto k jejich odebrání třeba sjednávat služby detektivních kanceláří, jejichž odměna zbytečně zvýšila náklady žalobkyně.

Právní vztah vyplývající z obou smluv soud prvního stupně posoudil podle ustanovení § 489 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) a zdůraznil, že žalovaná si měla být vědoma již při jejich uzavírání, jaká práva a závazky jí z nich vyplývají, včetně ujednání pod body 4.4.4. písm. b/ a písm. f/ všeobecných smluvních podmínek žalobkyně, umožňujících zahrnout do vyčíslení vypořádání náklady spojené s odebráním předmětu leasingu a cenu, za níž byla vozidla skutečně prodána, a nemůže tedy platnost těchto ujednání zpochybňovat.

Vrchní soud v Praze k odvolání žalované rozsudkem ze dne 10. června 2008, č. j. 2 Cmo 124/2007-78,

napadené rozhodnutí potvrdil (první výrok) a zavázal žalovanou k náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok). Odvolací soud zcela převzal skutkové i právní závěry soudu prvního stupně, pouze s tím rozdílem, že obě smlouvy posoudil nikoliv jako smlouvy o koupi najaté věci (§ 489 obch. zák.), ale jako nepojmenované smlouvy (§ 269 odst. 2 obch. zák.), přičemž stejně jako soud prvního stupně dospěl k závěru, že smluvní podmínky jsou úplně a jednoznačně obsaženy ve všeobecných smluvních podmínkách žalobkyně, z nichž je nutno vycházet. Pokud tedy bylo mezi účastníky řízení ujednáno, že do vypořádání po ukončení leasingové smlouvy bude zahrnuta cena, za níž byla vozidla prodána (bez DPH), žalobkyně postupovala v souladu se smlouvami. Totéž se týká nákladů spojených s odebráním obou vozidel žalované s ohledem na mandátní smlouvy uzavřené žalobkyní s oběma detektivními kanceláři, na jejichž základě vystavila žalobkyně těmto subjektům plné moci opravňující je k uzavření dohod se žalovanou o odebrání předmětu leasingu, a obsah protokolů o předání vozidel ze dne 23. ledna 2004.

Žalovaná napadla rozhodnutí odvolacího soudu dovoláním odůvodněným tím, že odvolací soud řešil právní otázky v rozporu s právním názorem již dříve vysloveným Nejvyšším soudem. Setrvala na své námitce, že prodejní cena obou vozidel byla nepřiměřeně nízká oproti jejich obecné ceně a že náklady na odměnu detektivních kanceláří byly vynaloženy zbytečně. Poukázala přitom zejména na právní názor Nejvyššího soudu obsažený v rozsudku ze dne 15. listopadu 2005, sp. zn. 32 Odo 1089/2004, podle něhož nepřiměřeně nízká prodejní cena předmětu leasingu nemůže jít k tíži leasingového nájemce.

Dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), protože odvolací soud řešil právní otázku vymezenou dovoláním, zda předmět leasingu nebyl po ukončení leasingové smlouvy leasingovým pronajímatelem prodán za cenu, jež je v hrubém poměru s obecnou tržní cenou, v rozporu s hmotným právem, a tím i důvodné.

Otázku, zda lze náklady žalobkyně spojené s činností subjektů, jež zajistily převzetí vozidel od žalované, považovat za důvodné, když byla vozidla vydána žalovanou dobrovolně, dovolací soud za zásadně právně významnou neshledal. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, převzetí vozidel včetně všech kroků tomu předcházejících, zahrnujících mj. i jednání se žalovanou, obě detektivní kanceláře provedly na základě mandátních smluv uzavřených se žalobkyní, a bylo tedy zcela bez významu z hlediska vzniku práva na odměnu mandátáře, zda vozidla byla vydána dobrovolně. V této části tedy napadené rozhodnutí v rozporu s hmotným právem není.

Dovolací soud nejprve zkoumal, zda řízení netrpí vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečností), jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Tyto vady, k nimž dovolací soud přihlíží v případě přípustného dovolání z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3, větu druhou, o. s. ř.), však dovoláním namítány nejsou a dovolací soud je z obsahu spisu neshledal.

Dovolací soud poté přezkoumal rozhodnutí odvolacího soudu v napadeném rozsahu (srov. § 242 odst. 1 o. s. ř.), jsa vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak jej dovolatelka obsahově vymezila (srov. § 242 odst. 3 větu první o. s. ř.).

Právní posouzení je činnost soudu spočívající v podřazení zjištěného skutkového stavu pod hypotézu (skutkovou podstatu) vyhledané právní normy, jejímž výsledkem je závěr, zda a komu soud právo či povinnost přizná či nikoliv.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu správně určenou nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Odvolací soud uzavřel, že odečetla-li žalobkyně při výpočtu ztráty z prodeje předmětů leasingu od účetní zůstatkové hodnoty vozidel jejich prodejní cenu bez DPH, postupovala v souladu s ujednáním bodu 4.4.4. písm. f/ všeobecných smluvních podmínek, a námitku žalované, že obecná (tržní) cena vozidel byla nepoměrně vyšší, označil za nedůvodnou.

Povaha leasingových smluv byla již v minulosti Nejvyšším soudem vyřešena tak, že jde o nepojmenované smlouvy podle ust. § 269 odst. 2 obch. zák. (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 1938/99). Z toho vyplývá především, že je na účastnících smlouvy, aby si dostatečně určili předmět svých závazků, a jejich vzájemná práva a povinnosti vyplývají ze samotné smlouvy. Nic tedy zásadně nebrání dohodě vyplývající z ustanovení čl. 4.4.4. písm. f/ všeobecných smluvních podmínek žalobkyně, že v případě ukončení smlouvy výpovědí žalobkyně jí žalovaná uhradí ztrátu z prodeje ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou předmětu leasingu ke dni zániku smlouvy určenou podle platných předpisů o dani z příjmu a dosaženou prodejní cenou bez DPH. Nelze však upřít důvodnost argumentaci žalované, že uvedené ujednání nelze vykládat tak, aby mohlo ve svých důsledcích znamenat připuštění naprosté libovůle žalobkyně při realizaci předmětů leasingu, jejíž důsledky by v celém rozsahu dopadly na žalovanou, tedy že „prodala-li by žalobkyně vozidla vrácená žalovanou po 1,- Kč, postupovala by naprosto korektně“. Právě tuto otázku totiž již dříve vyřešil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 32 Odo 1089/2004, na něž žalovaná v dovolání poukazuje, a od jehož závěrů nemá důvod se odchýlit ani v této věci, podle něhož skutečnost, že předmět leasingu byl leasingovým pronajímatelem prodán za nepřiměřeně nízkou cenu, nemůže jít k tíži leasingového nájemce, pokud byla tržní cena odpovídající v průměru i cenám, za které se vozidla značky a typu, jež byla předmětem leasingové smlouvy, v rozhodné době po ukončení leasingu prodávala, nepoměrně vyšší, a prodejní cena předmětu leasingu tak sama o sobě nemůže být jediným kritériem. Ve shodě se závěry shora uvedeného rozhodnutí je vždy nutno posuzovat přiměřenost ceny, za níž byl předmět leasingu realizován, protože jinak by důsledky obchodní neobratnosti, nebo dokonce zlého úmyslu leasingového pronajímatele při prodeji předmětu leasingu zcela bezdůvodně dopadly na leasingového nájemce.

Nejvyšší soud uzavírá, že právní posouzení věci odvolacím soudem, podle něhož s ohledem na sjednané smluvní podmínky žalobkyně postupovala při určení výše náhrady za ztrátu z prodeje předmětů leasingu korektně a není proto třeba posuzovat přiměřenost ceny, za níž byla vozidla prodána, s přihlédnutím k jejich obecné ceně, není správné, a proto, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), v souladu s ustanovením § 243b odst. 2 části věty za středníkem o. s. ř. jeho rozhodnutí zrušil.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)

- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)